

รายงานการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

นำเสนอเมื่อ : 9 ต.ค. 2552

ชื่อเรื่อง

รายงานการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เรื่อง คำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ปีการศึกษา 2551

ของ นางสมัย จันทรังษี ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะครูชำนาญการ

สังกัด

โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดศรีเมือง เทศบาลเมืองนครนายก

จังหวัดนครนายก

บทสรุป

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ

เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมและเสริมสร้างบุคลิกภาพ

ของคนในชาติให้มีความเป็นไทย

เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ทำให้สามารถดำรงชีวิตรวมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข

(กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๔๕: ๓)

การเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๕

คุณภาพของ นักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนต้องมีความรู้

ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังนี้ (๑)

สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี (๒) สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู

และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (๓) มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล

และคิดเป็นระบบ (๔) มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน

การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตนและสร้างสรรค์งานอาชีพ (๕)

ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ ภาษาและความเป็นไทย

ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย (๖)

สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล (๗)
มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย และ(๘)
มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ ที่กว้างไกล และลึกซึ้ง
(กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๔๕: ๙-๑๐)

เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนมีทั้งเนื้อหาพุทธิพิสัย ประเภทความ
ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า
ซึ่งเนื้อหาทักษะพิสัยเป็นเนื้อหาที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความสามารถในการใช้อวัยวะ
ะต่าง ๆ ของร่างกาย ได้แก่ เนื้อหาที่ทำให้เกิดการรับรู้
การเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติ การตอบสนองตามแนวทางกลไกเรียนรู้
การตอบสนอง จนเป็นนิสัย การตอบสนองที่ซับซ้อน และการริเริ่มสิ่งใหม่
(อรจรี ย ณะ ตระกั วทุ ง ๒๕๓๙: ๑๙๗-๑๙๘)
สวนเนื้อหาตามเจตพิสัย ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคล เช่น
ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมจริยธรรมทั้งหลาย (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ ๒๕๔๐:
๔๓๕)

ทักษะสำคัญทางภาษาไทยทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน
การเขียนจะเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้นยังต้องขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้ถ้อยคำ
ที่ถูกต้องและเหมาะสมของนักเรียนอีกด้วย ซึ่งการเข้าใจ ชนิด ความหมาย
และหน้าที่ของคำนั้นว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการใช้ภาษาที่ถูกต้อง
จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเทศบาล ๑
วัดศรีเมือง ปัญหาที่พบมากที่สุดเป็นเรื่องของการพูด คือ
พูดไม่ชัดใช้คำไม่ถูกต้องและพูดวกวนสวนการเขียนจะใช้คำผิดความหมายกันม
าก จึงแสดงว่านักเรียนยังขาดทักษะในการอ่านคำ
และการใช้ คำหรือการนำคำต่าง ๆ
ไปใช้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นพื้นฐานในการรู้จักคำ หน้าที่
และความหมายของคำนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการที่นักเรียนจะรวบรวมความรู้และ
นำมาประกอบขึ้น เพื่อตีความหมายที่จะให้เข้าใจขอความที่ได้อ่าน ฟัง พูด
หรือเขียนในการเรียน
เพราะฉะนั้นวิธีการเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งควรหาวิธี
การสอนและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
เพราะวิธีการสอนเป็นวิธีฝึกทักษะโดยตรง นักบริหารการศึกษาบางท่านถือว่า

วิธีสอนมีความสำคัญยิ่งกว่าเนื้อหาหรือความรู้ที่ต้องสอนจริง
เพราะความรู้ไม่ใช่สิ่งที่ตายตัว
อาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

วิธีการสอนภาษาไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบันได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมเสมอมา สิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การวิจัยเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทย

ซึ่งผลการวิจัยเหล่านั้นทำให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ (รัชนี้ ศรีไพรวรรณ ๒๕๑๗: คำสัมภาษณ์) ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของวิธีการสอน และสื่อการสอนภาษาไทยเพื่อดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่ได้รับการสอน ด้วยวิธีการสอน และการใช้ สื่อการสอนภาษาไทย

ผลการทดลองพบว่าวิธีการสอนโดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง และ ใช้สื่อการสอนมาช่วยในการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงขึ้น

จากการศึกษาปัญหาข้างต้น

ผู้รายงานจึงสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑ โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดศรีเมือง มาปรับใช้

ในการจัดการเรียนการสอน

ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสม

สามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ ดังนี้ (๑)

ด้านวิธีการสอน ครูมีการใช้การสอนแบบศูนย์การเรียน

การสอนแบบแบ่งกลุ่มกิจกรรม และการสอนโดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง

(๒)

ด้านเนื้อหา

มีการปรับเนื้อหาให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียนและสอดคล้องกับเนื้อหา

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย (๓) ด้านสื่อ

การสอนมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบสื่อประสม และ (๔)

ด้านสภาพแวดล้อม

มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

จากการแก้ปัญหาทั้ง ๔

ด้านที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นสามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ซึ่งทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพนักเรียน

มีความสนใจในการเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

ทำให้นักเรียนเกิดทักษะมีความรู้

ความเข้าใจในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐

๒. เพื่อศึกษาความก้าวหน้าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑ หลังจาก ใช้ ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำ

๓. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำ

๓. สมมติฐานการศึกษา

๓.๑ ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐

๓.๒ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ที่เรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง คำ มีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓.๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีความพึงพอใจต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำ อยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด”

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง คำ

จำนวน ๕ หน่วย ได้แก่

หน่วยที่ ๑ เรื่อง ความหมายของคำ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง ชนิดของคำ (๑)

หน่วยที่ ๓ เรื่อง ชนิดของคำ (๒)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คำราชาศัพท์

หน่วยที่ ๕ เรื่อง คำพ้อง

ความก้าวหน้าทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนเทศบาล วัดศรีเมือง จำนวน ๕ ห้อง นักเรียนจำนวน ๒๐๒ คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ของโรงเรียนเทศบาล ๑

วัดศรีเมือง จังหวัดนครนายกที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวน ๔๒ คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เนื้อหาสาระในการศึกษาที่ใช้ในการสร้างชุดการสอบ

ประกอบด้วย

หน่วยที่ ๑ เรื่อง ความหมายของคำ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง ชนิดของคำ (๑)

หน่วยที่ ๓ เรื่อง ชนิดของคำ (๒)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คำราชาศัพท์

หน่วยที่ ๕ เรื่อง คำพ้อง

เครื่องมือในการศึกษา ประกอบด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง คำ โดยยึดระบบการผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ระยะเวลาที่ดำเนินการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๔๘- ๒๕๕๐

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดการสอน หมายถึง สื่อประสม มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่จะสอน โดยมีระบบ การผลิต และการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้

นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

การสอนแบบศูนย์การเรียน หมายถึง

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่เน้น สื่อการสอนแบบประสม

เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง

ได้ตรวจสอบผลการเรียนรูด้วยตนเอง

ได้มีประสบการณ์ทำให้เกิดความสำเร็จความภาคภูมิใจ และ

เกิดการเรียนรูที่ละน้อยตามลำดับ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หมายถึง กลุ่มวิชาหนึ่งในกลุ่มของการศึกษา

ขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๔๔ สาระที่เป็นองค์ความรู้ได้

สาระที่ ๑: การอ่าน และ การพูด สาระที่ ๒: การเขียน สาระที่ ๓: การฟัง การพูด และการพูด สาระที่ ๔: หลักการใช้ภาษา และ สาระที่ ๕: วรรณคดี และ วรรณกรรม

ชุดการสอน เรื่อง คำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑ ประกอบด้วย

- หน่วยที่ ๑ เรื่อง ความหมายของคำ
- หน่วยที่ ๒ เรื่อง ชนิดของคำ (๑)
- หน่วยที่ ๓ เรื่อง ชนิดของคำ (๒)
- หน่วยที่ ๔ เรื่อง คำราชาศัพท์
- หน่วยที่ ๕ เรื่อง คำพ้อง

การหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์

๘๐/๘๐ หมายถึง คุณภาพของชุดการสอน ที่ได้จากกระบวนการและผลสัมฤทธิ์ โดยมีค่าร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ค่า ๘๐ ตัวแรก คือ ค่าประสิทธิภาพของ กระบวนการ ได้จากคะแนนงานที่กำหนดให้ทำระหว่างเรียน ค่า ๘๐ ตัวหลัง คือ ค่าประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ (E₂) ได้จากคะแนนทำแบบทดสอบหลังเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ได้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ และทำให้นักเรียน มีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เรื่อง คำ สูงขึ้น

ทำให้ได้แนวทางในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕